

Därför valde jag ställning

Fredric Weinö berättar

STARKA FÖTTER & FOTLEDER!

Coachen tipsar!

ABSE 2002 har reviderats och blivit STÄLLNING 19

En lång process har äntligen kommit i mål. Tillsammans med Sveriges Byggindustrier har vi reviderat fram ett nytt branschspecifikt tillägg istället för ABSE 2002. AB-U 07 ligger som grund och på så sätt hoppas vi att inköpare och byggindustrin kommer att ha lättare att använda STÄLLNING 19.

Jag är nöjd och uppskattar det nya avtalet och hoppas att BI känner detsamma, vilket krävs för att vi ska uppnå ett verktyg som blir användbart. Vi hade en del problem med ABSE 2002 genom åren och jag hoppas att vi nu undviker detta genom STÄLLNING 19.

STIBs grundidé med tillägget var att vi ville få till ett dokument som klargjorde och förtydligade gränsdragningarna i en ställningsentreprenad. Mycket finns redan i AFS 2013:4 men det fanns behov av ett förtydligande i juridisk mening redan i inköpsstadiet.

Att vi nu har ett tillägg som följer AB-systemet med tillägget för ställningsentreprenader gör inte saken sämre, nu finns det ”spelregler” som hänvisar till ett standardavtal i grunden och vårt tillägg som kryddan på moset.

STIB och BI går nu ut i en gemensam informationskampanj med förhoppning att STÄLLNING 19 implementeras i Entreprenadjuridikens dagliga arbete. Vi måste få beställare och deras ombud att använda tillägget och det kanske blir den största utmaningen.

Största fördelen enligt mig är att AB ligger som grund. Så mitt råd till er är att uppdatera er kunskap gällande Entreprenadjuridiken. Ett bra tips är kurser anordnade av Entreprenörsskolan. De hittar ni lättast på Sveriges byggindustriers hemsida.

För er som inte var på vårt årsmöte så vi jag tacka för ert förtroende att få företräda föreningen som ordförande ett år till.

*Trevlig sommar
//Anders*

Har du några idéer som skulle kunna förbättra arbetssituationen för ställningsbyggare?

Tveka inte att kontakta kansliet:

Adress: Box 38, 294 21 Sölvesborg
Telefon: 0456-33 30 95 E-post: info@stib.a.se

4

8

22

INNEHÅLL

Ordförande har ordet	2
Årsstämman 2019	4
Säkerhet i praktiken	8
Enkät	9
Pension	
– knappast en tid att slappa	10
Kansliet sammanfattar	17
Ställning 19	20
Coachen tipsar: Starka fötter och fotleder	22
Därför valde jag ställning	26
Referensgrupp mot osund konkurrens	28
Lösning korsord 1/2018	29
Korsord	31

Ställningsaktuellt
Ansvarig utgivare: Anders Strömbäck

REDAKTIONEN

Ingela Stjernberg, Håkan Carlsson, Daniel Pernikliski

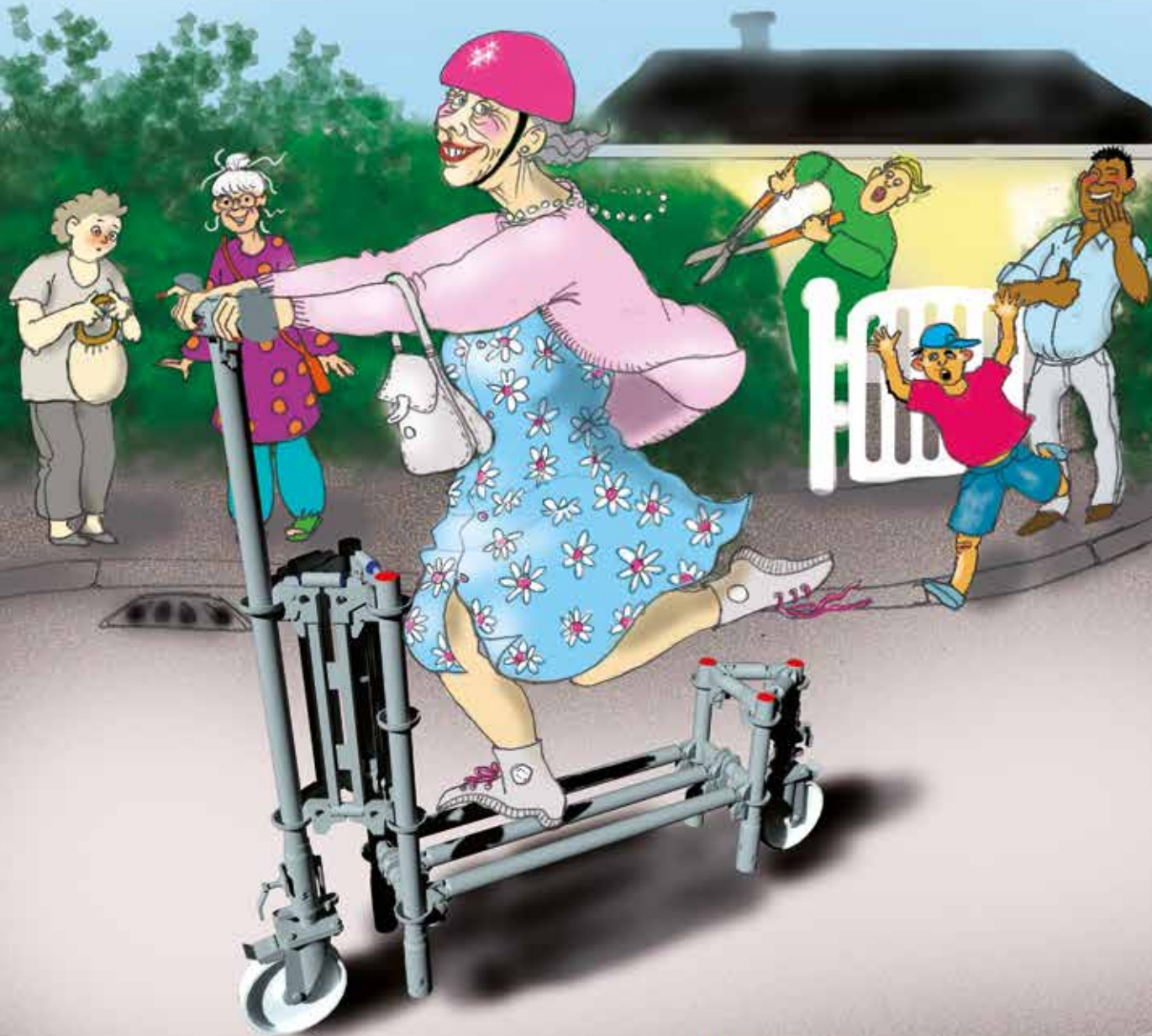
Annonsering, annonsmaterial samt manuskript avsedda för publicering i tidning sändes under adress:

Ställningsaktuellt
Box 38
294 21 Sölvesborg

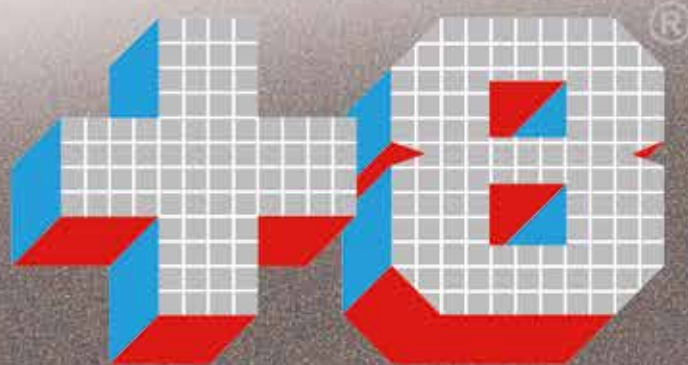
Tel: 0456-33 30 95
E-post: info@stib.a.se
STIB på internet: www.stib.a.se

Produktion/Tryck:
Holmbergs i Malmö AB
Tel: 040-660 66 00
Tidningen skickas till medlemsföretagen för distribution

Fartfylld Sommar

önskar

STYRELSELEDAMÖTER 2019:

Ordförande: Anders Strömbäck (omval)

Vice ordförande: Roger Björk (omval)

Kassör: Kristofer Lidberg (nyval)

Ledamot: Mattias Dahlgren (ett år kvar)

Ledamot: Sven Le Vau (omval)

Ledamot: Ruzdija Sabovic (ett år kvar)

Ledamot: Hans Hermansson (ett år kvar)

Ledamot: Robert Kalsås (ett år kvar)

SUPPLEANT STYRELSELEDAMÖTER:

Kjell Sundlin (nyval)

Fredrik Mouton (nyval)

Revisor: Carl-Göran Grönvik (omval)

Revisorssuppleant: Hans J Pettersson (omval)

VALNÄMND

Ledamot: Håkan Jansson (omval)

Ledamot: Daniel Asp (ett år kvar)

SUPPLEANT VALNÄMND:

Fredric Weinö (nyval)

Årsstämmen 2019

– motioner om ändringar i stadgorna

I mars månad höll STIB sin 33:e årsstämma på Scandic Opalen i Göteborg. Nya medlemmar valdes in, styrelsen möblerades om, och inte mindre än tre motioner som kräver ändringar i stadgorna hade kommit in för röstning.

Totalt 53 medlemsföretag (135 personer) hade anmält sig till årsstämman, vilket är fyra företag fler än sist stämman hölls i Göteborg. Det är roligt att se att deltagandet ökar och förhoppningen är att fler och fler kommer, då det här är medlemmarnas största chans att göra sin röst hörd. Varje medlemsföretag har samma chans att påverka vid röstningar – en röst, oberoende av företagets storlek. Att diskutera gemensamma frågor med kollegor från hela Sverige är dessutom en ovärderlig poäng med träffarna.

Mycket jämn, sluten omröstning

Många ledamöter till styrelsen valdes in genom omval och nyval. Till suppleantposterna fanns det fler kandidater än de som valnämnden föreslog och det fick avgöras genom en, mycket jämn, sluten omröstning.

Totalt hade det kommit in tre motioner till årsstämman som alla kräver ändringar i föreningens stadgar. Motionerna i sin helhet har skickats ut till alla medlemmar, genom "STIB cirkulär 10/2019". Kortfattat handlar motionerna om: 1) Att införa auktorisationen som ett krav för rätt att ha ledamöter i styrelsen. 2) Endast en ledamot från samma företag, eller företag som ägs av samma koncern, ska kunna representeras i styrelsen. 3) Varje koncern eller företagsgrupp (inklusive företagsgrupp via franchise) ska endast ha en röst vid stämman.

Vid en extra stämma i februari 2020 ska beslut om ändringar i stadgorna fattas. Med möjlighet till slutligt beslut vid den ordinarie stämman i mars 2020.

Vad det gäller möten i framtiden har styrelsen och kansliet diskuterat möjliga alternativ till hur det bedrivs i dag. Sys-

terorganisationen till STIB i Norge, CEF, har varje år någonting som kallas för Stillasdagene. Där har företagen möjlighet att delta i olika seminarier anordnade av leverantörer i branschen. Inte bara tillverkare av ställningsmaterial utan det kan vara arbetskläder, fallskyddsutrustning och så vidare.

– Förra året var tre ledamöter från styrelsen på studiebesök under Stillasdagene i Norge, och tyckte att det var mycket intressant, säger Håkan Carlsson, kanslichef för STIB.

Feedback från Norge behövs

Att ordna den här sortens sammankomst i Sverige kräver mycket arbete och feedback från Norge, och styrelsen anser att föreningen inte är redo än. Men siktet är inställt på att ordna något liknande till 2021, om intresset finns. Sen om det kommer att

ske i anslutning till årsstämman eller på höstmötena, som kanske då skulle vara i Sverige, det återstår att se. Mer om studiebesöket i Norge kan man läsa om i förra numret av Ställningsaktuellt.

När inbjudan till höstmötet 2019, i Sankt Petersburg, går ut är det viktigt att svara snabbt. Det kommer att kräva tid att fixa turistvisum åt en så stor grupp. Höstmötet 2020 kommer att vara i Prag.

Tio nya medlemsföretag hälsades välkomna till STIB. De närvarande vid stämman mottog sina medlemsbevis av ordförande Anders Strömbäck. Trots nytillskotten har nu föreningen ett par medlemmar färre, vilket beror på att ett förhållandevis stort antal företag uteslöts ur BI och därmed ur STIB under förra året. Men fortsätter tillströmningen i den här takten är föreningen snart ikapp och förbi.

Nya bestämmelser för ställningsentreprenader

På årsmötet pratades det en hel del om Ställning 19, de nya allmänna bestämmelserna för ställningsentreprenader, att de håller på att bli redo att lanseras. I skrivan-

de stund har Ställning 19 redan lanserats för någon månad sen.

– Som vid alla förhandlingar har det varit ett givande och ett tagande, men STIB känner ändå att föreningen har nått långt med det här dokumentet, säger Håkan Carlsson. Mer om Ställning 19 kan man läsa om längre bak i tidningen.

Arbetsmiljöverket arbetar med en omfattande regelförnyelse. Syftet är att förenkla och dagens 80-tal AFS:er ska ersättas med ett 15-tal häften som totalt ska innehålla färre paragrafer. Åke Norelius, tidigare byrådirektör på Arbetsmiljöverket, var på plats för att informera om förändringarna i regelförnyelsen, och den nya strukturen.

– Reglerna kommer att delas upp beroende på vem som är ansvarig för att de följs. Avsikten är att en och samma risk bara ska finnas på en plats i regelverket. Det här stämmer inte riktigt, men det var avsikten från början, säger han.

Tidigare har det diskuterats mycket om användandet av konsoler vid murning. Enligt dagens regelverk måste konsolerna hålla samma lastklass som resten av bomlaget, vilket är mer än konsoler över 30 cm

klaras av. Många menar att vid murning är konsolen bara till för en person att stå på och behöver därför inte hålla samma lastklass, och att det avsevärt förbättrar ergonomin för murarna. Tidigare undersökte Arbetsmiljöverket om det gick att ändra i föreskriften, eller att företagen kunde söka dispens för den här sortens användande, men kom fram till att det inte gick.

– Eftersom det flyttas ner till råddtext tror jag att det går att tolka det som att man kan dimensionera ställningen annorlunda just vid den här sortens användning. Då skulle det gå att göra så, utan att söka dispens, säger Åke Norelius.

Mer om den kommande regelförnyelsen finns att läsa om på Arbetsmiljöverkets hemsida.

Stämman avslutades med komikern Lennie Norman, en av grundarna av Stand up i Sverige. Till rungande skrattsalvor berättade han om vårdorna av att gå från kaxig ungdom till gubbe, med mer hår i näsan och mindre på huvudet.

Text och bild: Daniel Pernikliski

Få en offert idag.

TRAPPOR 15% RABATT

t.o.m. vecka 28

Telefon 031-53 59 60 eller info@pcp.se

Våra trappor, trall och plank är testade, godkända och kompatibla till alla stora ställningssystem.

www.pcp.se

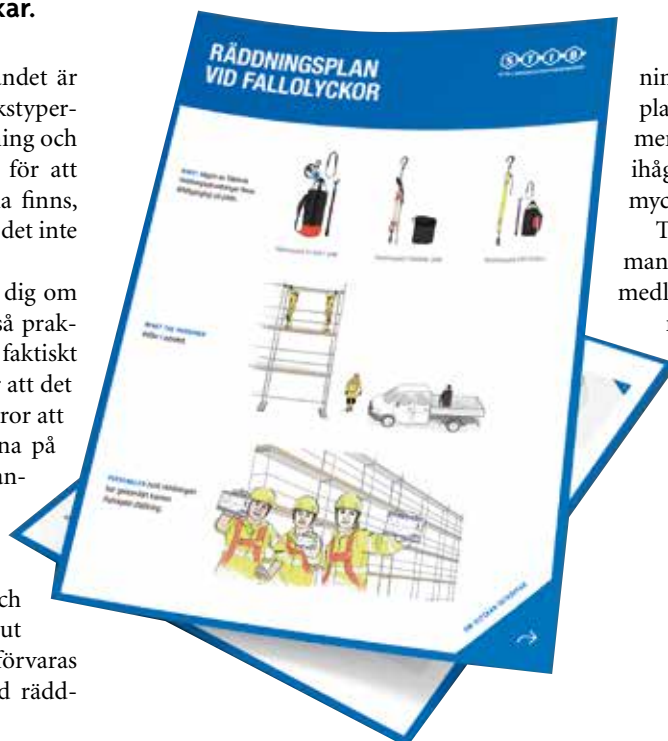
Räddning vid fall

I samarbete med Fallsafe tar STIB fram en kurs i räddning, som nu är inne i sin slutfas av planeringen. Det här sätter standarden för vad en fallskyddsutbildning ska innehålla, och förhoppningen är att medvetenheten bland medlemsföretagen ökar.

På byggarbetsplatser runt om i landet är fallolyckor en av de vanligaste olyckstyperna. Ofta handlar det om chanstagning och slarv. Tekniken och utrustningen för att förhindra och förmildra olyckorna finns, men utan kunskapen som krävs är det inte värt något.

På kursen får du inte bara lära dig om lagar och bestämmelser, utan också praktisk träning i hur utrustningen faktiskt funkar. Montörerna får respekt för att det inte är så enkelt som man kanske tror att rädda någon. Eftersom de får träna på räddning i en trygg miljö ökar chansen till att de agerar mer rutinmässigt i en pressad situation.

När man har genomgått kursen tilldelas man ett certifikat och en räddningsplan att ta med sig ut på arbetsplatserna. Lämpligen förvaras räddningsplanen tillsammans med rädd-

ningsutrustningen. Allt som står i planen går man igenom på kursen, men den fungerar lite som ett kom ihåg i ett skede när man agerar med mycket stress i kroppen.

Tidigare ordnades möten i hur man bäst skyddar sig mot fall, där flera medlemsföretag deltog. I samband med dessa möten föddes idén om en branschgemensam utbildning.

Kursen kommer att hållas på flera orter och går även att förlägga till företaget. För mer information, kontakta info@fallsafeonline.se

Text: Daniel Pernikliski

Bild: Tim Kinali

FallSafe

**VI KAN FALLSKYDD,
KONTAKTA OSS!**

Tel: 044-103499

E-mail: info@fallsafeonline.se

**Weré only in it for the
SAFETY**

STÅLPLANK LIGHTWEIGHT

En bra produkt har blivit ännu bättre! Layhers nya LW-ståplanka lanseras under sommaren. Tack vare höghållfast tål och en smart utformning av profilen har vikten på ståplankan reducerats 10 % med bibehållen hög lastkapacitet.

- ▶ Viktb sparing upp till 10 % med samma lastkapacitet – vilket innebär bättre ergonomi, logistik och ekonomi.
- ▶ Kan användas upp till lastklass 6 ($\leq 2,07$ m).
- ▶ Klarar fallprov med 100 kg kula. Godkänd som fallskydd från tak.
- ▶ Tvärgående förstärkningar och stansade hål skapar stabil och säker yta och eliminerar halkrisk.
- ▶ Smidig hantering och bättre ergonomi tack vare optimerade gavelstycken och långsidor.
- ▶ Kan kombineras med tidigare versioner av ståplank, både vid logistik och montage.

**U-ståplank 3,07 m
väger bara 19,3 kg.**

**Det är 2,2 kg eller
10 % lättare.**

Skanna QR-koden och läs produktbladet här!

www.layher.se

Layher

Mer möjligheter. Ställningssystemet.

Säkerhet i praktiken

En säkerhetspark för byggbranschen är på väg att byggas, med Finland som förebild. Parken förväntas bli klar i höst och kommer innebära en möjlighet för alla aktörer att utbilda sig inom säkerhet.

Det byggs för fullt på en säkerhetspark utanför Arlanda flygplats i Stockholm. Huvudman och medfinansör är Sveriges Byggindustrier, men tanken är att fler och fler aktörer ska tillkomma allteftersom.

En förhoppning med parken är att man ska kunna ändra säkerhetskulturen på företag.

Yrkesarbetare, arbetsledare, skyddsombud, lärlingar, beställare, skolor m.fl. kommer att ha möjlighet att komma hit och se, reflektera och diskutera runt riskfyllda situationer på en byggarbetsplats. Målsättningen är att minska olyckorna. På en 1500 kvadratmeter stor yta kommer en mängd olika stationer att finnas, och det finns

möjlighet att anpassa sin utbildning efter vad man behöver fokusera på.

En förhoppning med parken är att man ska kunna ändra säkerhetskulturen på företaget. Att man inte gör saker av gammal vana därför att det gick bra förra gången.

– Det handlar ju inte bara om bra skyddsutrustning och risker, att vi jobbar med bra utbildning och annat. Många gånger kan vi konstatera att mycket handlar om attityder, beteenden, värderingar, säger Catharina Elmsäter-Svärd VD på Sveriges Byggindustrier.

Stationerna kommer att innehålla olika scenarios – till exempel en docka en som har klämts under något föremål. Gruppen får diskutera och reflektera kring olyckan, hur det kunde gå som det gick och hur

man hade kunnat undvika det genom att göra annorlunda.

Både bra och dåliga exempel

Parken kommer även att innehålla en station där byggnadsställningar fyller en stor roll. STIB och Layher har blivit inbjudna av Erlandsson Bygg, som ansvarar för stationen, att vara med och arbeta fram ett effektivt sätt att visa ställningar. Det ska visas både bra och dåliga exempel – förankringar, avstånd från vägg, påkörningsrisker, bristfälliga plattformar och så vidare. Någon docka kommer att ha gjort sig illa på något sätt, baserat på en verklig händelse. Det kommer att visas vilken otrolig skillnad i vikt det blir när någonting tappas från en ställning och får upp fart. När en tumstock landar efter att ha tappats från nio meters höjd väger den 13 kilo.

I säkerhetsparken i Uleåborg i Finland

visar man ställning, men inte på samma sätt som det är tänkt att man ska göra här.

– De har en stor hangar där de visar olika exempel på ställningar men det är mer tips på vad man kan använda för olika typer. De har ingen ställningsstation, säger Jenny Moberg, verksamhetsutvecklingschef på Erlandsson Bygg AB.

I slutet av mars togs det första spadtaget för säkerhetsparken. Bland andra deltog arbetsmarknadsminister Ylva Johansson. Hon menar att man i statistiken ofta glömer bort att varje olycka handlar om en människa.

– Det är ofattbart att föreställa sig att frun, mannen, föräldern, barnen, syskonen till någon som gick till jobbet alldeles vanligt på morgonen och sen aldrig mer kommer hem. Men också för arbetskamraterna, säger hon.

Den 30 september 2019 ska parken invigas.

Text och bild: Daniel Pernikliski

Per Fahlström, platschef, JUF Byggnadsställningar, Borlänge.

– Det är jättebra. Särskilt för att förbättra beteenden och risktänkande. Vi har alltid säkerheten i fokus och förser montörerna med säkerhetsutrustning och har självklart som krav att alla våra montörer använder den, vi vill att alla ska komma hem hela efter arbetsdagens slut. Det är viktigt att hela branschen har en gemensam syn på säkerhetsfrågorna, en gemensam säkerhetspark kan bidra till det.

André Olofsson, planeringsansvarig, JIAB Ställningsmontage AB, Luleå.

– Det är ett steg framåt i tänket om säkerheten ute på våra arbetsplatser. De flesta ser risker på olika sätt och att kunna få en branschstandard gynnar nog alla, speciellt de som varit med ett tag tänker "men så har vi alltid/aldrig gjort tidigare". Även bygglärlingar kommer dra nytta av att få med sig ett starkt säkerhetstänk redan från dag ett, speciellt när de får se riskerna i ett test!

Mats Nygren, 44, ställningsmontör, AB Bröderna Falks ställningsmontage, Jönköping.

– Det är bra att alla får möjlighet att lära sig att förebygga fall och olyckor. Det är välinvesterade pengar! Även vi som jobbat i branschen ett tag behöver en uppfräschning av kunskaperna. Det är så lätt att ta allt för givet, det är som att cykla. Man bygger ställningarna med ryggmärgen, utan att kanske tänka så mycket på riskerna.

Juha Stenros, 49, ställningsmontör, Veberöds ställningsmontage AB, Veberöd.

– Bra! Det viktiga är att få med alla perspektiv. Den största faran ligger i inhyrd utländsk arbetskraft, där man saknar samma säkerhetstänkande och utbildning som vi har. Ingrepp av obehörig personal orsakar nog de flesta olyckorna idag. Under helger och sena kvällar när det inte går att få tag i ställningsmontörer plockas och ändras det ibland hur som helst. Det finns också en fara bara i att befinna sig på en större arbetsplats med kranförare, traktorer med mera. Då fungerar det inte att gå och titta i mobilen. Vi har ett farligt yrke som det är – utan att vi själva skall göra det farligare. En del som är nya i branschen har inte rätt säkerhetstänkande när de kommer ut på ett stort bygge. För dem som jobbar i städerna finns dessutom en trafikfara, där avspärningar saknas. Det finns många aspekter att tänka på.

Niclas Jansson, kontorschef, Safecon, Tumba.

– Det är bra. Eftersom det händer olyckor så finns det brister i risktänkandet och säkerhetsarbetet. Det gäller att vara uppmärksam på riskerna genom hela processen – från arbetsberedning och framåt. Det är lätt att bara skriva papper om säkerhetsarbete, det är viktigt att arbeta efter det också, och att var och en bär med sig säkerhetstänkandet.

Text: Birgitta Lindvall Wiik

Bild: Privat

FAKTA

ALF SAMUELSSON

Fas i livet: Nybliven pensionär

Familj: Fru, två barn, fyra barnbarn

Fritidsintressen: Barnbarn, motorer, vandring

Tidigare anställning:

JUF Byggnadsställningar AB

Pension

– knappast tid att slappa

Med 40 år i branschen och en nyfikenhet som drivit honom framåt har Alf Samuelsson provat det mesta. Nu går han i pension men som tur är finns det planer på att han ska jobba extra åt föreningen. Hur han nu ska hinna det...

Alf Samuelsson möter mig på stationen i Borlänge i en 90-år gammal veteranbil. Han erbjuder mig att sitta i bak där det är betydligt frikostigare med benutrymme. Den surrar ett par gånger men startar lydigt efter några försök. Hemma på gården har han en gammal Ford från 1939 i delar som han haft sedan unga år och alltid drömt om att plocka ihop. Bilen han hämtar mig i nu är en Hudson Essex Super Six, årsmodell 1929.

Han har nyligen skaffat den och berättar att den skapar otroligt många kontakter.

– Man åker runt på träffar och personer berättar att den och den har de här reservdelarna där och där. Det är en otroligt social grej att ha den här bilen. Den andra är det ju ingen som vet om att man har, säger han.

Avtackad på scenen

Nu är det åtta veckor sedan som Alf gick helt i pension. Den sista gången som anställd var på årsstämman i år. Då blev han avtackad och fick komma fram till scenen och ta emot en present av ordförande Anders Strömbäck. De senaste åren har Alf varit med i styrelsen och innan dess i valkommittén. Han har alltid engagerat sig mycket i frågor som rör föreningen.

Vi kommer till en stor gård, vackert belägen vid Dalälven. Gården tog han över för ungefär 40 år sedan av sin pappa, som i sin tur tog över den från sin pappa som köpte den på 40-talet. Slakten på båda föräldrarnas sida har bott i Borlänge så långt bak i tiden det går att spåra. Gården är byggd som en fyrkant, där ladugård och bostadshus ringar in området. Här finns huvudhuset, ett mindre bostadshus och en förlängning av ladugården som Alf byggde om till en liten etagelägenhet åt sin son när han var ung. På senare tid har den ofta varit uthyrd.

– Sist var det en norsk student som

bodde här, som hade världens separationsångest när han skulle flytta härifrån. Han hade aldrig bott så bra sa han.

Alf leder mig till ett skjul, öppnar dörren och visar mig den gamla Forden som står där inne. En Ford V8 Tudor Special, årsmodell 1939 – tydligen. Nu kan jag ingenting om bilar, men att det över huvud taget är någon sorts fordon är inte det lättaste att urskilja. Det är en rostig hög med skrot som jag aldrig i min vildaste fantasi hade kunnat tro att någon skulle försöka plocka ihop till en bil igen. Han hittade den när han var 15 år och först nu, femtio år senare, finns det plats i garaget och barndomsdrömmen har en chans att bli uppfylld. Och om någon kan lyckas så är det Alf. Hela ladugården har han byggt upp från grunden. Hans pappa jämnade allt med marken när han hade gården, och Alf har byggt upp den till att se ut precis som den en gång gjorde. Men bara utvändigt – därinne har han en verkstad och en stor bar.

Motorintresset har han inte ärvt från någon förälder men han har haft det ända från barndomen. Det började med att han

skruvade ihop sin pappas motorcykel som låg i delar hemma hos Alfs mormor. Motorcykeln körde han runt på utan att hans pappa visste om det.

– Den trodde han låg nerpackad i lådor hemma hos mormor.

En man med många idéer

När vi ska gå in tittar en granne förbi och Alf blir stående en stund och pratar med honom. Under tiden blir jag mött i dörren av Alfs fru, Lena. Hon presenterar sig och berättar lite om huset.

– Och nu ska du skriva en artikel om Alf. Han är en man med många idéer. Det är tur att det finns en hustru också som kan bromsa litegrann, säger hon.

Alf har jobbat i 40 år med ställningar. När jag frågar om han har hunnit jobba med något annat ser han ut att tänka efter en stund men radar sedan upp en hel uppsjö av andra jobb. Grävmaskinist, dumperförare, plåtslagare, skogsarbetare. Men det var meningen att han skulle bli lantbrukare från början och han gick två år i lantbruksskolan i Rättvik. I förbifarten kommer han på att han faktiskt jobbat i

gruva också. Det visar sig att det varade i två år och, även om linjen inte var spikrak, var det som så småningom ledde till att han började med ställning. Gruvan lades ner för att det blev olönsamt att bryta mer malm där. Han fick då utbildningen bekostad och passade på att ta körkort för olika fordon och det var det som så småningom ledde till ställningsfirman. De sökte någon som kunde köra grävskopa.

De senaste 20 åren har han varit arbetsledare, men han har aldrig slutat bygga parallellt, även om det inte har blivit lika mycket. Gränsen mellan tjänsteman och arbetare har hela tiden varit flytande.

Han har byggt med träställningar, Malmquist, Burton, systemställningar. De första åren reste han mycket och ibland bodde han i smyg i arbetsbodarna, när det var svårt att hitta någonstans att bo. På firman utvecklade de ett speciellt system för att hänga ställning under broar och det är ofta med broar han har jobbat på senare tid. Det sista jobbet han gjorde var när han skulle visa sin efterträdare hur de gjorde hänggungorna under broarna.

– Jag hade mitt beräkningsprogram i huvudet, säger Alf och pekar mot pannan.

Livets efterrätt

Han har två barn som är i 40-årsåldern nu som i sin tur har två barn var, så de har fyra barnbarn som förgyller livet.

– Det är livets efterrätt det, säger hans fru Lena och ler. Det är väldigt roligt.

En av sönerna bor i Enköping och Alf åker ofta ner dit när barnbarnen är sjuka, så att föräldrarna kan jobba. Ibland tar han bacillerna med sig hem och den värsta gången blev han så sjuk att det tog någon månad innan det gick över.

– De gav mig fel penicillin så då fick jag börja om från början igen efter ett par veckor. Ungarna har starka grejer, fan vad dålig jag var.

När barnen var unga var de aktiva inom fotboll, handboll och hockey och då kom Alfs busskort väl till pass. I sex års tid kuskade han sönerns lag land och rike runt, men något idrottsintresse själv har han aldrig haft. Däremot började han vandra vid 50 års ålder. Förr i tiden kunde inte Dalarna sysselsätta hela sin befolkning med arbete vissa år och då fick man vandra ner de dryga 30 mil till Stockholm. Till minne av det ordnas något som kalla Dalkarlsvägen, från Mora och Orsa till Stockholm, vartannat år. Varje gång sedan han började vandra har Alf varit med, även om det vissa år inte har blivit hela vägen utan deletapper.

För Alf var det minnet av hans mormors

mor som fick honom att börja gå Dalkarlsvägen. I mitten av 1800-talet arbetade hon med linberedning och utnämndes till någon sorts utmärkelse som hon skulle få ta emot av kungen. För att göra det var hon tvungen att vandra ner till Stockholm.

– Det var ju lite för att bevisa för sig själv att man kunde. Det väcktes väl en tanke om att vafan har hon gått ner ska väl en annan klara av det också.

Nu är det tänkt att han ska jobba med STIB-auktoriseringen. Tillsammans med en kollega kommer han att genomföra revideringar – han kontrollerar hur arbetet sköts ute på fältet, medan hans kollega fokuserar på kontoret. Än är det i ett så tidigt skede så det är svårt att säga i vilken omfattning det kommer att bli.

När vi kommer ut ur huset visar Alf mig tomten bakom verkstan, där det ligger saker längs hela gränsen mot grannens tomt. Allt ligger pedantiskt uppradat på en välskött gräsmatta. Här finns delar av den gamla Uhlinställningen i trä och annat material, men mest är det gamla maskiner och fordon av olika slag.

– Här syns det inte framifrån så mam-

Alf med hustru Lena.

ma accepterar det, säger han och skrattar.

Allt här är framtida projekt och om man väver in Forden i garaget och extrajobb åt föreningen, är min snabba gissning att han har att göra i ungefär 270 år framåt. Det är tur att Alf är pensionär och inte någon som ligger på latsidan.

Text och bild: Daniel Pernikliski

HiMount

Effektiv säkerhet för en högst effektiv byggnadsställning

Med +8 HiMount monteringsplattform kan en person montera ställningens fasta skyddsräcken och vertikaler med skarvning i bomlagnivå för optimal styrka. Allt under full säkerhet.

Materialhållare för gitterräcken

Materialhållare spiror/horizontaler

Hjul för transport upp och ned

Lås för räcke

Omvänd broms

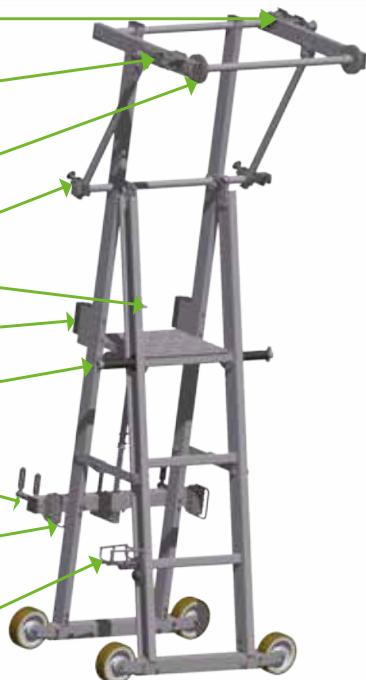
Glidkuddar för överräcke

Extra fotsteg

Gaffel hindrar stjälpning åt alla håll

Handtag för Gaffel

Korg för långa spiror/horizontaler

- fungerar lika bra vid nedmontering.
- har materialhållare för spiror, gitterräcken, horisontaler, mm som ökar material hanteringssäkerheten samtidigt som de ökar effektiviteten i byggandet.
- fälls lätt ihop och säkras med inbyggda transportsäkringar när arbetet är färdigt.

PlusEight System AB

info@pluseight.net

www.pluseight.net

Göteborg
031-779 90 50

Stockholm
08-514 950 80

Bild:ScaffMag

Mästerskap i ställningsbyggnad

I en satsning att driva branschen framåt ordnade den nyligen bildade branschorganisationen BSA (Baltic Scaffolding Association) ett mästerskap i ställningsbyggnad. Nio lag från fem olika länder tävlade i att bygga en bestämd konstruktion så effektivt och säkert som möjligt, och deltagarna fick tidspålägg för säkerhets- och konstruktionsmissar. Tävlingen ordnades i Litauen med syftet att

marknadsföra hur ställningar kan byggas både effektivt och säkert. Arbete på höjd skördar många dödsoffer i Litauen och dess angränsande länder. Branschorganisationen värnar om att ställningsbyggare får ordentlig utbildning innan de börjar arbeta, och i den andan ordnades mästerskapet. Tanken är att det här ska bli en årlig tillställning där fler länder bjuds in för att tävla.

ScaffMag

STIB välkomnar nya medlemmar

Bygg och Bemanning i Motala AB,
Motala

Highcon AB,
Härnösand

J-P Ställningsservice AB,
Helsingborg

LL Ställningar AB,
Falkenberg

Mika & Lelle Entreprenad AB,
Solna

Nybohov Ställning AB,
Stockholm

Piteå Ställning AB,
Svensbyn

Robust Hyrställning Stockholm AB,
Kungens Kurva

Scaffolding Projects Sweden AB,
Mölnadal

Svenska Höjdbolaget i Visby AB,
Visby

300% Ställning AB,
Storfors

Härlig
sommars!

Nyhet

HAKI Designverktyg
för konfigurering av HAKITEC väderskydd.

Webbaserat, med några enkla knapptryckningar skräddarsyr du ditt tak.
Förutom ritning och specifikation, får du en 3D modell som du kan studera in i minsta detalj.
Med hjälp av din mobilkamera, kan du dessutom placera den i valfri miljö.

HAKI – byggnadsställningar och väderskydd för temporära arbetsplatser

SÄKER – produktutveckling, kvalitetssäkring och modern produktion

ENKEL – ett fåtal grundkomponenter till både ställning och väderskydd

FLEXIBEL – teknisk support, utbildning och finansiering

PRODUKTIV – effektiviserar ert dagliga arbete

Kontakta oss så hjälper vi dig **044 - 494 00 · 031 - 18 08 60 · 08 - 500 290 45 · www.HAKI.com**

Råd vid anlåtande av underentreprenörer

Sveriges Byggindustrier har gett ut en broschyr med råd och tips om vad ett företag bör kontrollera när de anlitar en underentreprenör. Missar företaget det här kan det stå dem dyrt. Det kan vara ansvar för icke utbetalda löner, skadestånd för kollektivavtalsbrott, skatter och avgifter, förseningar och så vidare. Man vill även att det ska försvåra för oseriösa företag att komma in på marknaden. Broschyren finns att ladda ner på www.sverigesbyggindustrier.se under publikationer.

Sveriges Byggindustrier

Byggföretag hjälper äldre

Snickarfirman Ederhus i Knivsta tog initiativet till att hjälpa äldre gratis med olika typer av byggarbeten. Hjälpen är otroligt uppskattad och nu hakar andra firmor på den nya trenden.

Allt började med att snickaren Robin Alm pratade med sin fru, som jobbar inom hemtjänsten, om hur svårt pensionärer kan ha det. Många har låga pensioner och svårt att få hjälp från anhöriga som har fullt upp med sina egna liv.

Resultatet blev att firman Ederhus, som Robin har grundat, satsar fem timmar varje månad på att hjälpa äldre gratis. Hitills har de hjälpt 20-30 personer och ofta återkommer de till samma personer för att göra ytterligare arbeten.

Nu har ett par andra firmor följt deras goda exempel. Johan Hagman, som driver firman Uppsala fönster och uterum, fick höra talas om initiativet och tyckte det var en väldigt bra idé. Beslutet att göra samma sak själv låg nära tillhands.

De gör allt från gräsklippning och sophämtning till att hjälpa till med mindre byggjobb. Krävs det nytt material bekostas det till inköpspris, men i vissa fall kan man använda återvunnet material.

Snickaren Rickard Limont, på RL Fastighetservice i Almunge, som också hoppat på idén menar att fem timmar i månaden är en liten investering som han tror att alla firmor har råd med. Förhoppningen är att det här ska sprida sig vidare till andra företag.

Byggnadsarbetaren

Unga män lever farligt

Unga män i byggbranschen är överrepresenterade när det gäller arbetsolyckor. Det visar ny statistik från Arbetsmiljöverket. De vanligaste orsakerna är förlorad kontroll över handverktyg, transportmedel och fallolyckor. Rapporten kan inte svara på varför det är så mycket högre risk för unga män än för män i övriga åldrar. Arbetsmiljöverket menar att det krävs ytterligare analyser för att förstå de bakomliggande orsakerna.

Byggnadsarbetaren

STIB efterlyser styrelsekandidater

Valnämnden efterlyser förslag på styrelsekandidater. Det här är en ypperlig chans att arbeta aktivt med frågor som rör föreningen och branschen.

Förslagen skickas med e-post till valnämnden. Antingen till Håkan Jansson h.jansson@gastbygg.com eller till Daniel Asp daniel.asp@ibsstallningar.se

STIB

Kansliet sammanfattar

De auktoriserade företagen blir stadigt fler till antalet och många av dem är nu inne på sin andra revision. Inträdeskraven till STIB har reviderats och nu krävs medlemskap i Sveriges Bygginstrumenter.

– Det gör det mycket smidigare för oss. BI gör betydligt djupare analyser av företag som ansöker om medlemskap och det blir ett bra sätt för oss att hålla koll. Utesluts ett företag ur BI så utesluts det även ur STIB, säger Håkan Carlsson, kanslichef för STIB.

Auktorisation

Under en auktorisationsperiod revideras ett företag två gånger. En av kontrollerna är mer omfattande och kräver till exempel att man skickar in utbildningsstatus över alla anställda. De revisionerna sker vid ny-certifiering och om-certifiering, och både arbetsplatserna och kontoret kontrolleras. Den andra revisionen, där de flesta företag befinner sig i dag, är bara på arbetsplatserna och koncentrerar sig alltså helt på produkten.

– Självklart kollar vi också på eventuella tidigare avvikelser kontra de handlingsplaner vi har fått in så att vi kan se att de verkligen har gjort verkan, säger Håkan Carlsson.

I dagsläget är 39 företag auktoriserade, ett under prövning och fem företag har nyligen ansökt. Om alla klarar sina revisioner innebär det att en tredjedel av STIBs medlemmar är auktoriserade.

Branschregionrådet

Branschregionrådet, som är en sammansättning av alla S-företag, har skapat fyra arbetsgrupper som ska koncentrera sig på att föra en dialog med BI på ett effektivt sätt. En grupp arbetar för ett modernare kollektivavtal för S-företagen. Den andra gruppen, där STIB ingår, arbetar med attraktion, kompetensförsörjning, yrkesutbildning och BYN. Den tredje gruppen arbetar med sund konkurrens och den fjärde med branschspecifika tillägg i stil med Ställning 19.

Samtal om säkra ställningar

Flera ställningsrelaterade olyckor inträffade i södra Sverige under vintern och våren 2019. STIB fick i uppdrag att bjuda in medlemsföretag i regionen för att diskutera säkerhet kring ställningar, i samband med att byggruppen skulle ha möte i Malmö i april.

Sveriges Bygginstrumenter har skapat byggruppen som är ett forum för arbetsmiljöansvariga och KMA i de större byggföretagen i Skåne/Halland. I gruppen ingår även representanter från Byggnads. Gruppen består av cirka 25 personer som träffas två gånger per år för att diskutera arbetsmiljö och säkerhet.

Elva företag från STIB var närvarande, och en av de stora slutsatser som drogs var att dialogen mellan beställare och ställningsentreprenörer måste bli bättre och tydligare, redan i inköpskedet.

– Ofta brister det i kommunikationen och ställningsentreprenören vet inte om vilka yrkesgrupper som kommer att använda ställningen. Det är vanligt att ställningen används till annat än vad ställningsentreprenören hade vetskap om när de planerade sin ställning, säger Håkan Carlsson.

Man pratade också om att användare inte ska ändra i ställningarna, framförallt för att det skapar olyckor, och att man måste ha bättre egenkontroller. Både hos beställaren och ställningsentreprenören. Håkan Carlsson säger att man kanske måste titta på en utbildning i hur man kontrollerar en ställning, som leder till ett certifikat. Utan certifikatet ska man inte få godkänna ställningar, för att säkerställa att vem som helst inte gör det.

Text: Daniel Pernikliski

Bild: Peter Gustafsson

Den omänskliga underentreprenören

Redan nu finns det företag som äger robotar och säljer olika typer av tjänster i byggbranschen, och utvecklingen rusar framåt. En ny typ av omänsklig underentreprenör blir nog en vanlig syn på byggarbetsplatserna i framtiden.

Många tillverkningsindustrier använder sig av robotar för att minska på tunga och slitsamma arbetsuppgifter. Byggbranschen ligger efter, vilket ofta har förklarats med att miljön är svår för robotar att behärska. Ingen arbetsplats är den andra lik och robotarna behöver kunna ta sig fram i terräng – men nu har tekniken hunnit i kapp. – Det finns robotar som är utvecklade för föränderliga och till och med helt okända miljöer. De användes till exempel i efterdyningarna av Fukushima-olyckan, säger Thomas Nolte, professor och initiativtagare till Array, en industriforskarskola vid Mälardalens högskola.

När trenden med robotar i byggbranschen väl slår igenom kommer den sannolikt att omforma även de mest grundläggande spelreglerna. Forskarna är övertygade om att det kommer att gå fort och tror att det kan drabba små företag extra mycket.

– I dag har vi en struktur med många underentreprenörer, ofta små företag, som kommer att få det svårt när automatiseringen slår igenom, säger Joakim Jeppsson, FoU-chef Skanska Sverige.

Underentreprenörerna står inför dubbla svårigheter. Robotarna är dyra i inköp och kräver en kunskap som i dag saknas i branschen. Troligen kommer en helt ny typ av underentreprenör att växa fram – high-tech-företag som utvecklat robotar som är specialiserade på en typ av arbetsuppgift. Det kan till exempel vara håltagning, golvläggning eller att montera gipsskivor. Redan nu finns robotar som kan göra de uppgifterna, de har bara inte slagit igenom än.

Bild: Daniel Pernikliski

Ofta bromsas branschen av att kunskapsnivån är för låg. Förvisso kan robotarna göra jobbet, men utan människor med kunskap om hur de fungerar kan man inte använda dem. Det fungerar precis som med alla andra verktyg.

Det har fått robotutvecklarna att använda alternativa affärsmodeller. Tech-företagen behåller robotarna för sig själva och säljer olika typer av tjänster. Två exempel på det här är håltagningsrobotar som det norska företaget N-link har tagit fram, och

Build-r som är en gipsentreprenör med robotar som utför jobbet. En stor konkurrensfaktor är att robotarna lika gärna kan arbeta på natten, när människorna sover.

– Den som är med på tåget kommer att få en lönsamhet som andra inte kan konkurrera med. Det handlar inte bara om minskade kostnader, utan även om flexibiliteten att kunna skala upp eller ner produktionen med kort varsel, säger Joakim Jeppsson.

Byggindustrin

Oacceptabelt stor cancerrisk på jobbet

Varje dag utsätts arbetstagare för cancerframkallande ämnen på sin arbetsplats. Nu varnar arbetsmiljöforskare för att risken att bli sjuk är oacceptabelt stor och att arbetstagarna inte vet om det. Att drabbas av cancer på grund av jobbet kan vara flera

hundra gånger större än vad som normalt accepteras, visar siffror som Arbetarskydd har tagit del av. Maria Albin, professor i arbets- och miljömedicin, tror att allmänheten och politikerna tycker att vi ska skydda individen. Hon tror att anledningen till att

man inte har reagerat är att man inte känner till riskerna. Flera forskare efterlyser en diskussion om vad som är en acceptabel risk.

Arbetarskydd

Välkommen in till oss
Vi har öppet som vanligt hela sommaren!

Årets bästa nyhet är här

- Det nya lätta dubbelräcket -

Godkänt att använda utan diagonaler upp till 24m och du slipper även startspirorna!

Generalagent för Tyska

ALTRAD

plettac assco

assco.se

BYGGSTÄLLNING & VÄDERSKYDD

HK/LAGER GÖTEBORG • Marieholmsgatan 134 B • 415 02 Göteborg • Vx 031-26 60 60

LAGER STOCKHOLM • Tegelbruksvägen 2 A • 746 30 Bålsta • Vx 08-33 20 20

A-P Ställningsprodukter AB

info@assco.se • assco.se

*Trevlig sommar!
önskar vi på Assco*

STÄLLNING 19

Efter en lång och utdragen process är vi äntligen i mål – Det branschspecifika standardavtalet STÄLLNING 19 lanserades gemensamt av Sveriges Byggindustrier och Ställningsentreprenörerna i början av april månad.

Hösten 2014 tog Ställningsentreprenörerna kontakt med Sveriges Byggindustriers chefjurist Olof Johnsson med förfrågan att revidera ABSE 2002, anledningen till revidering var dels att Arbetsmiljöverket utkommit med nya föreskrifter för ställningar samt att vi önskade en utökad nyttjandegrad av standardavtalet. Inledningsvis var Ställningsentreprenörernas intention att behålla ABSE i sin utformning som allmänna bestämmelser för uthyrning och montage av ställningar och därmed hålla bestämmelserna helt utanför AB och ABT-systemet., men efter ett antal möten med Sveriges Byggindustriers avtalsgrupp insåg vi att de inte hade samma intention och när vi nu har facit i hand kan vi konstatera att det blev en bättre lösning att infoga branschspecifika tillägg och ändringar till AB-U 07 och AB 04 standardavtal.

Att STÄLLNING 19 branschspecifika tillägg och ändringar kom att anpassas till AB-U 07 och därmed också AB 04 som reglerar allmänna bestämmelser för utförandeentreprenader var på inrådan från Sveriges Byggindustriers avtalsgrupp med motiveringen att en ställningsentreprenad lämpar sig bättre som en utförandeentreprenad även där entreprenader i övrigt är totalentreprenader, detta eftersom ställningsentreprenader inte omfattas av exempelvis funktionsansvar för beställarens egna slutförda entreprenad som normalt gäller för en totalentreprenad. STÄLLNING 19 kan om beställaren så önskar också användas vid totalentreprenader där entreprenadavtalet baseras på ABT-U 07 och ABT 06, i dessa fall rekommenderar Ställningsentreprenörerna tillsammans med Sveriges Byggindustrier följande skrivning: ”I övrigt gäller STÄLLNING 19 och till följd därav ABT-U 07 och ABT 06 i alla tillämpliga delar istället för AB-U07 och AB 04”.

Några av nyheterna i STÄLLNING 19

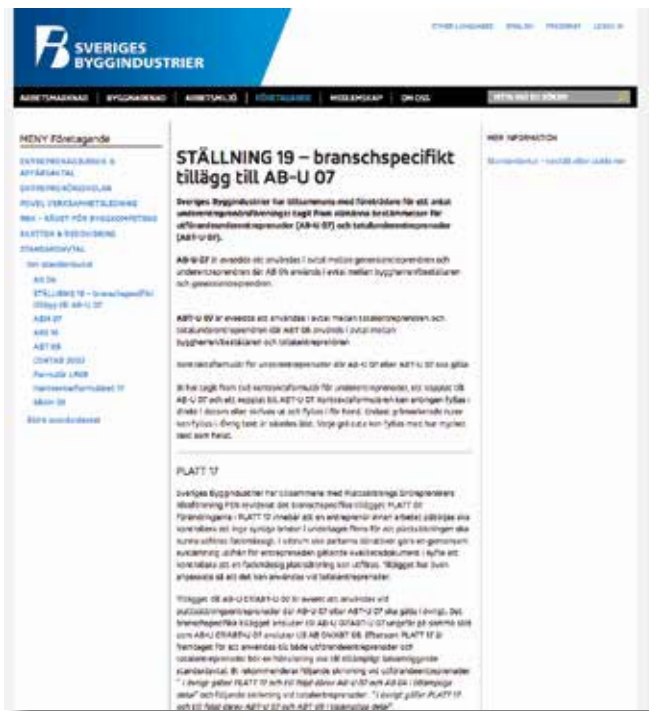
Några viktiga förändringar i STÄLLNING

19 i jämförelse med ABSE 2002 är bl. a. följande:

- Standardavtalet inleds med ett förord där det uttryckligen anges att en ställningsentreprenad inte omfattas av beställarens egna färdigställda entreprenad, och därmed inte blir föremål för slutbesiktning i traditionell mening. Det nya är att det istället införs en gemensam slutkontroll

beställaren ombesörja och bekosta erforderliga påkörningsskydd och reflexer eller belysning i syfte att varna fordons trafik och gående.

- Beställaren ska utföra och bekosta återlagning av infästningshål, om inte annat föreskrivs.

Parternas arbetsmiljöansvar tydliggörs

Ett viktigt moment under revideringen har varit att tydliggöra respektive parts ansvar ur ett arbetsmiljöperspektiv, t ex. gällande ansvar för avspärrning av arbetsplatsen.

Regler för hyrestiden har förtydligats – Försäkringsplikten anpassas till AB-systemet

Reglerna om hyrestiden har i STÄLLNING 19 blivit klarare jämfört med ABSE 2002. Samma sak gäller frågor om ansvar och avhjälpanne som nu följer AB-systemet med de specifika anpassningar som gäller för en ställningsentreprenad. Ställningsentreprenörens försäkringsplikt har också anpassats och följer nu AB-systemet.

Ikraftträdande och implementering

Det nya standardavtalet med branschspecifika avtalsvillkor gäller för avtal om ställningsentreprenader som ingås framöver och där STÄLLNING 19 återopas. För sedan tidigare ingångna avtal och pågående entreprenader gäller de villkor som där avtalats.

Nu är det viktigt att vi gemensamt hjälps åt att informera och tillämpa STÄLLNING 19, vid oklarheter går det bra att kontakta kansliet för vidare hjälp. Det är också viktigt att bifoga standardavtalet till anbud och bekräftelser, STÄLLNING 19 finns därför att beställa som tryckt format genom Ställningsentreprenörernas kansli, avtalsvillkoren går också att hämta som pdf via STIB hemsida www.stib.a.se alternativt Sveriges Byggindustriers hemsida <http://www.sverigesbyggindustrier.se>.

Text och bild: Håkan Carlsson
Bild: Sveriges Byggindustrier

Nyhet! PERI UP Easy

Säkra, lätta och snabba fasadställningen

PERI UP Easy är den innovativa ställningen som kombinerar säkerhet och kostnadseffektivitet på ett idealiskt sätt.

PERI UP Easy's låga vikt har resulterat i väsentligt reducerad monterings- och demonteringstid. Eftersom skyddsräcken till nästa nivå är monterade kan arbetet utföras utan fallskydd. PERI UP Easy är också kompatibel med modulställningen PERI UP Flex vilket möjliggör arbete i komplicerade projekt.

Nyfiken? Titta gärna in på www.peri.se

**Form
Ställning
Plywood
Konstruktion**

www.peri.se

Coachen tipsar om: STARKA

Ojämnt underlag, trånga utrymmen och byggmaterial på gångytan ökar risken att snubbla och falla. Med starka fötter och fotleder parerar du obalansen och slipper tappa fotfästet.

– Upp på tårna, håll en stund – och saka ned igen!

25-åriga Elina Lineruth är van vid att träna hårt och följer instruktionerna noggrant. Hennes fritid präglas av idrottande. Elina tävlar i kanot och både paddlar, åker skidor, klättrar, simmar styrketränare och skidar. Även om hon nyligen skrivat

ner sin satsning och trappat ner från 12 pass i veckan så tränar hon fortfarande varje dag. Men just fötterna och fotlederna är lite bortglömda och de nya övningarna blir en oväntad utmaning.

– Alltså, det känns ju att det ”tar”, efter bara några tåhävningar! säger Elina och konsta-

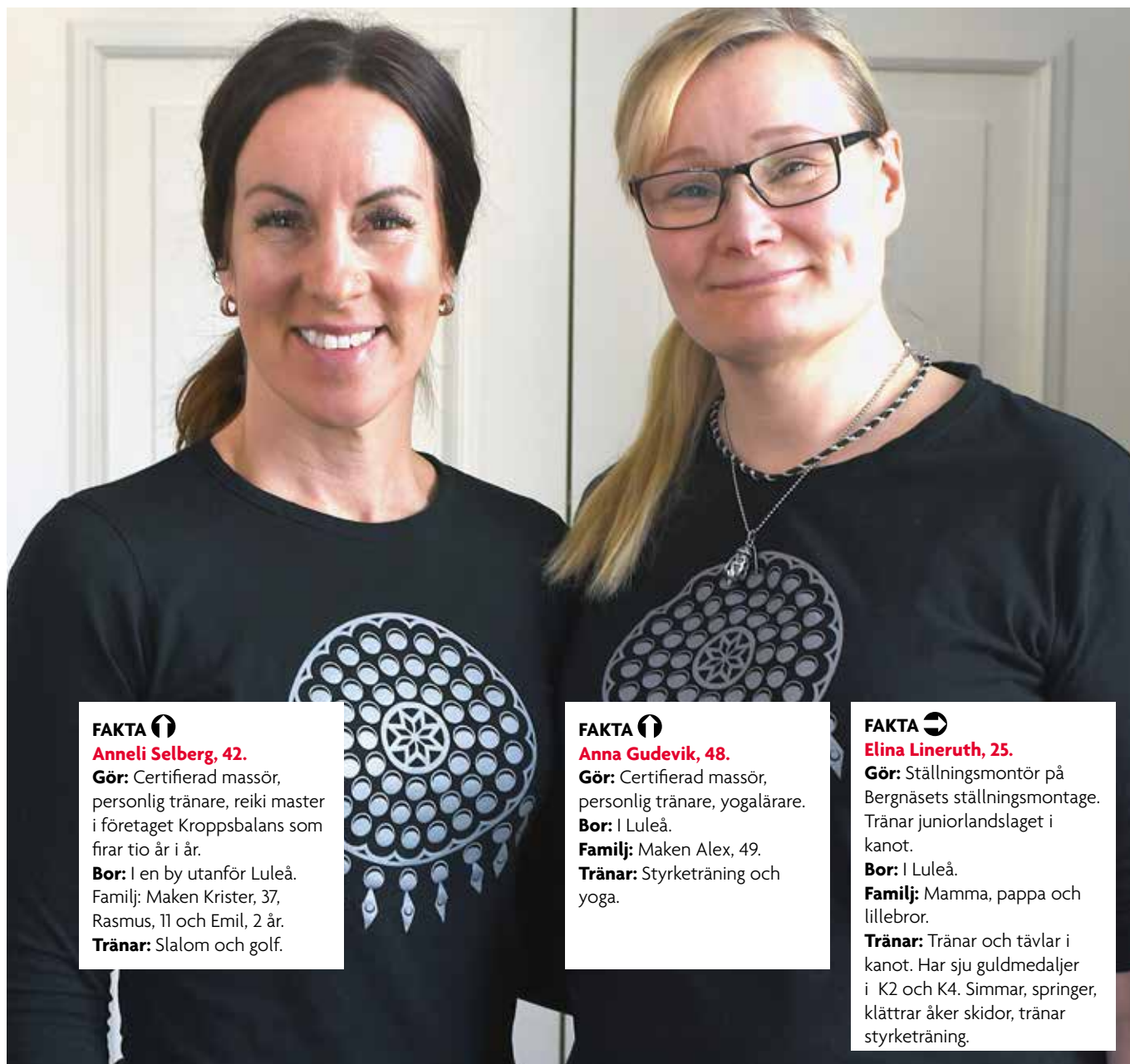
terar att det är just den här biten som saknas i hennes egen träning. Eftersom hon stukat fotleden några gånger är övningar som stärker fot och fotled extra viktiga.

– Men ärligt talat har jag nog struntat lite i det, eftersom det inte är några muskelgrupper som är prioriterade för min

sport - paddlingen, säger Elina och konstaterar att det är desto viktigare för jobbet som ställningsmontör!

Hon har tidigare haft ett tillfälligt uppdrag i branschen och har nu fått en tillsvidareanställning på Bergnäsets ställningsmontage i Luleå. Redan nu har Elina tänkt på att det är lätt att

ANNAS PROGRAM FÖR ATT STÄRKA FÖTTER, FOTLED OCH BALANS. Övningarna ska göras varje dag och med

FAKTA

Anneli Selberg, 42.

Gör: Certifierad massör, personlig tränare, reiki master i företaget Kroppsbalans som firar tio år i år.

Bor: I en by utanför Luleå.

Familj: Maken Krister, 37, Rasmus, 11 och Emil, 2 år.

Tränar: Slalom och golf.

FAKTA

Anna Gudevik, 48.

Gör: Certifierad massör, personlig tränare, yogalärare.

Bor: I Luleå.

Familj: Maken Alex, 49.

Tränar: Styrketräning och yoga.

FAKTA

Elina Lineruth, 25.

Gör: Ställningsmontör på Bergnäsets ställningsmontage. Tränar juniorlandslaget i kanot.

Bor: I Luleå.

Familj: Mamma, pappa och lillebror.

Tränar: Tränar och tävlar i kanot. Har sju guldmedaljer i K2 och K4. Simmar, springer, klättrar åker skidor, tränar styrketräning.

A FÖTTER & FOTLEDER

snava på saker när man bär på byggmaterial och kanske inte har full kontroll på underlaget. Inte minst om det dessutom är halt ute.

För att slippa falla, när man snubblar och tappar balansen, är det viktigt med starka fötter och fotleder. Då har man en större möjlighet att parera obalansen. Anna Gudevik, som jobbar som träningscoach tillsammans med Anneli Selberg,

har tagit fram ett program för just det ändamålet.

– Jag skulle vilja säga att ALLA behöver stärka fötterna och fotlederna. Den moderna människan, som alltid promenerar, springer och rör sig med stadiga skor och sällan går barfota, är ofta väldigt svag i fotens små muskler. Ändå är det ju från våra fötter som allt utgår. Det är viktiga muskler. Det är faktiskt så att till och med värk

i ländryggen kan bero på svaga fötter och fotleder, säger Anna Gudevik och berättar att hon tagit fram övningar som är väldigt enkla att utföra när som helst och nästan var som helst. Det går att göra mycket själv, med små medel!

– Men låt dig inte luras av att övningarna ser busenkla ut. Håll dig till tio repetitioner per gång i början. Annars kommer du att få en besvärlig tränings-

värk i vaderna, manar Anna och Elina skrattar och säger att hon, trots att hon är väldigt vältränad, redan känner att de ”nya” musklerna fått jobba.

– Ja, trots att jag tränar väldigt mycket så är övningar för att stärka fötterna något nytt för mig. Det känns jättebra, säger Elina och lovar att börja stärka fötter och fotleder för att stå stadigt på marken under många kommande yrkesår.

tio repetitioner per övning. Efter några veckor kan antalet repetitioner ökas till 20. Text och bild: Birgitta Lindvall Wiik

TÅHÄVNINGAR PÅ PLAN MARK/GOLV. Övningen stärker musklerna på fotens ovansida. Lyft upp båda hälar och stanna i det övre läget i några sekunder. Sänk hälar långsamt nedåt igen, det är nu musklerna aktiveras. Repetera 10 gånger.

1

TÅHÄVNINGAR MED TWIST. Lyft upp båda hälar, som i den förra övningen. När du är i det övre läget lägger du den ena foten över den andra vaden. Håll kvar den positionen en stund och när du sakta sänker ner hälen i golvet. Börja om från början med båda fötterna i golvet. Den här övningen utmanar fotens muskler ytterligare ett snäpp. Repetera tio gånger.

2

3

1 **AKTIVERA FOTSULAN.** Använd en triggerpunktsboll, eller annan hård boll. Rulla den under fotsulan. Gör det ont på något ställe? Rulla lite extra där du hittar spänningar! Den här övningen går ut på att mjuka upp spända muskler.

2 **ELEFANTGÅNG.** Gå sakta runt i rummet på ett kontrollerat sätt enligt följande: sätt i den främre fotens häl i golvet, rulla framåt med hela fotbladet och ta sedan nästa steg på samma sätt. Det är viktigt att den bakre foten hela tiden är kvar i golvet. Övningen, som är inspirerad av yogan, stärker alla fotens muskler. Samtidigt aktiverar elefantgången ett korrekt gångmönster.

FOTPRESS MOT VÄGG. Stå höftbrett med sidan av kroppen mot en vägg. Pressa utsidan av foten mot väggen. Håll tio sekunder. Repetera tio gånger. Byt sida och gör samma sak med den andra foten. Övningen stärker vristens sidomuskler.

MONTERA SNABBT MED VÅRA LÄTTA KOMPONENTER

TREBEX BYGGNADSTÄLLNING

Nu finns vårt
breda ställnings-
tillbehörsprogram
att beställa direkt
på www.trebex.se

Ögla till förankrings-
skruv

Art Nr 8011

Stålförsänkringskruv

Art Nr 8015

Ögelskruv,
svetsad ögla

Art Nr 8022

Murningsankare

Art Nr 8120

Grips warm

Art Nr 5603

Buntband 29 cm

Art Nr 7320

T-Bult (Elfz)

Art Nr 5050

Flänsnutter (Elfz)

Art Nr 5060

Hylsnyckel 22/24 mm

Art Nr 6011

Snow grip

Art Nr 5619

SVENSKTILLVERKAT STÄLLNINGSSYSTEM SEDAN 1987

Våra ställningar har en patenterad kopplingsmetod som höjer er produktivitet. Ställningen har en stabil och säker konstruktion med rymliga och snubbelfria arbetsytor och de består av lätta detaljer som gör det enklare att både bygga och riva.

www.trebex.se | Telefon 0224-149 50

 TREBEX
Byggnadsställningar

FAKTA

Namn: Fredric Weinö

Ålder: 52

Arbete: En av två delägare i
AB Bröderna Falk Byggnadsställningar

Bor: Jönköping

Familj: En fru och två söner, 27 och 15 år.
Hunden Higgins (AB Bröderna Falks maskot).

Bästa motto från idrottsvärlden: Alla ska få vara med.

Därför valde jag ställning

Att ha ägnat sig åt lagidrott är en merit när man söker jobb hos Fredric Weinö. För egen del har han siktet inställt på Ironman.

Vad är det som är så bra med lagidrott?

Man vet hur det är att vara olika. Det är samma sak på en arbetsplats som i ett idrottslag – man måste inte tycka om alla men man måste respektera alla.

Du har sportat i hela ditt liv och nu siktar du på att klara en hel Ironman* i sommar. Vad har du för strategi för att nå dina mål?

Jag tycker att det är bra att ha någonting framför sig. Varje lopp delar jag in i delmål, tar aldrig hela sträckan på en gång. Om jag blir trött passar jag mig för att tänka på hur långt det är kvar och säger till mig själv att det kommer en vätskekontroll om en kilometer och då kan jag dricka och får ny energi.

Resonerar du likadant när du bygger ställning – delar in i etapper?

Nej, då måste man tvärtom tänka på helheten. Om det blir fel i botten så blir det också fel i toppen. Men det är klart, under själva ställningsbyggandet kanske jag ändå tänker vad som är målet för just den dagen.

Vad har du för nytta av träningen på jobbet?

Det förebygger förslitningsskador som är vanligt i vår bransch, men jag tror också att killar och tjejer som tränar mår bättre och känner sig stoltare över sig själva. Alla anställda hos oss får friskvårdsbidrag och om någon anmäler sig till något lopp så

betalar vi avgiften. Jag brukar försöka få med mig gänget på Göteborgsvarvet eftersom jag tycker att det är viktigt att vi gör saker gemensamt och att de får se mig i en annan roll än som chef. Då är jag bara en som springer precis som dem.

Du var snickare från början. Hur kom det sig att du bytte till ställning?

Under 90-talet blev det kris i byggbranschen och jag blev arbetslös. Det passade i och för sig bra för jag hade en liten son att vara hemma med. Men så fick jag ett erbjudande genom en kontakt inom vattenpolen om ett jobb där det skulle bytas tak och byggas ställningar. Då behövdes en snickare för att spika takpapp bland annat. Det var så jag kom in i branschen.

Och vad fick dig att stanna?

Gänget. Vi jobbade ihop på dagarna och tränade vattenpolo på kvällarna. Vi blev ett lag både på jobbet och utanför. Det var till och med många killar från vattenpolen som värvades till JPW Ställningsbygg som företaget hette. På den tiden kunde man komma in och börja som sommarjobbare för att sedan få anställning. Vattenpolen blev vår gemensamma nämnare.

Det där var i Stockholm på 90-talet. Hur kom det sig att du flyttade till Jönköping och blev delägare i företaget?

Jag träffade en väldigt vacker kvinna från

Jönköping, som inte ville flytta till Stockholm. Så jag flyttade och tog över ett företag som grundades 1958 av två bröder i Nässjö. Så vi heter egentligen ”AB Bröderna Falk Byggnadsställningar efter”, men det tar ju en evighet att skriva. Det finns historia i det här företaget, till exempel satte de upp ställningarna runt hötorgsskrapan i Stockholm.

Du har även varit styrelseledamot i STIB i sju år. Vad var det bästa med att vara med och kunna påverka?

Att det skulle bli bättre för ställningsbyggarna. Till exempel att driva igenom det här med utbildningarna och ha kontakt med myndigheter som arbetsmiljöverket för att få till förändring. Det kändes också viktigt att höja statusen på yrket. Det har verkligen blivit annorlunda, förr var det som att vi var skiten mellan tårna på byggplatserna.

Du skulle vilja anställa fler tjejer. Varför då?

Det skulle förändra dynamiken och skaka om litegrann. Och jargongen bland killarna skulle inte vara lika hård.

*En hel Ironman består av: 3,68 km simning, 180,2 km cykling och ett maraton i löpning.

Text: Petra Westlin Bild: Linda Strömberg

Referensgrupp mot osund konkurrens

En av Sveriges Byggindustriers fokusfrågor är arbetet för sund konkurrens. För att arbeta fram den mest effektiva arbetsmetoden har man satt samman en referensgrupp där frågan diskuteras. STIB har utsetts som representant att föra S-företagens talan.

– Charlotte (Wäreborn Schultz – projektledare för Sund konkurrens, red. anm.), började med att intervjua ett 40-tal personer. Hon intervjuade mig i ungefär två timmar och vi satt och pratade om vad sund konkurrens betyder för STIB, säger Rolf Strindberg, vd för Plusmontage AB och STIBs och S-företagens representant i referensgruppen.

Ganska snabbt under intervjuerna visade det sig att olika företag har olika uppfattning om vad sund konkurrens betyder för dem. Efteråt har man försökt väva ihop alla åsikter till en gemensam syn. Innan det är möjligt att sätta upp strategier för att uppnå ett mål måste man ha en tydlig bild av vad målet är.

– Vi kommer att involvera allt från styrelsenivå till lokala arbetsgrupper hos byggföretag, fackliga organisationer, beställare/byggherrar, leverantörer, myndigheter, banker, försäkringsbolag och många fler. Det här projektet blir en viktig del för att skapa en gemensam meningsfull målbild. Men också en bild av nuläget utifrån

många olika perspektiv, säger Charlotte Wäreborn Schultz.

Gruppen består av ungefär 25 personer. Många av dem kommer ifrån BI – lokala ordföranden, chefsjurister och avtalsförhandlare. Sen är de stora riksföretagen representerade, Skanska, Peab, NCC med flera. Från specialyrkena är det STIB som är med.

– Hittills har vi haft två stora möten, där man har briefat först. Mycket har handlat om upphandlingar och huvudsakligen har man pratat om förbifarten, där Trafikverket har gjort en oprofessionell upphandling menar Sveriges Byggindustrier. Där anlidade man ett italienskt företag som lovade att följa de svenska miljölagarna, men redan vid första etableringen uppdagades en mängd brister och Arbetsmiljöverket gick in och stoppade delar av det, säger Rolf Strindberg.

Sveriges Byggindustrier jämför branschen med ett fotbollslag där alla har olika roller och det gäller att plocka fram en

Bild: Sveriges Byggindustrier

Charlotte Wäreborn Schultz

spelstrategi. Mycket av arbetet handlar om att fördela uppgifterna på de olika rollerna och bestämma vem som gör vad, och hur man säkerställer att det blir gjort, kontroller och efterföljder, berättar Rolf Strindberg.

Även om en stor del handlar om politik ser inte Sveriges Byggindustrier att ny lagstiftning är lösningen på fusket.

– Lagstiftning finns eller är på väg att införas. Men regler ska följas. Därför måste det också till skärpta kontroller av branschen, främst på arbetsplatserna, för att hitta de företag som struntar i de regler som våra medlemsföretag ska följa, säger Malin Nilsson, koncernjurist på Sveriges Byggindustrier.

I Sverige finns över 90.000 byggföretag registrerade hos Skatteverket. Men bara ca 3600 företag är medlemmar i Sveriges Byggindustrier, vilket gör att det är väldigt svårt att nå ut till alla, och fusk vare det sig är hos medlemmar eller inte svårtar ner hela branschen. Men även hos Sveriges Byggindustrier finns en hel del företag som inte gör rätt, och innan man kan nå ut ordentligt till de andra är det viktigt att deras egna medlemmar sköter sitt. Det här är ett arbete som pågår och det har redan resulterat i att företag har uteslutits ur Sveriges Byggindustrier. Men det är ett stort och ett trögt arbete kvar innan åtgärderna mot osund konkurrens kommer att bli verkningsfulla.

– Det är sagt att det ska vara ett möte till, sen kommer nog den här gruppen att upplösas, för då har man kommit fram till ett förslag att överlämna till styrelsen. Men det är otroligt att vi som är en så liten organisation fick vara med i det här. Det är helt klart en fjäder i hatten för STIB, säger Rolf Strindberg.

Text: Daniel Pernikliski

Bild: Rifat Yberg

PRISTAGARE I KORSORDET 2/2018

1:a pris

10 trisslotter

Patrik Becker, Västerås

2:a pris

5 trisslotter

Åke Norelius, Hässelby

3:e-5:e pris

2 trisslotter

Thomas Karlsson, Oskarshamn

Marja Stjernberg, Bromölla

Stig E Jonsson, Almunge

LÖSNING KORSORD STÄLLNINGSAKTUELLT NR 2/2018

										S		Ö			P			
										S	T	A	D	I	G	A		
											O	R	E	R	A	R		
										A	R	M		I	L			
											M	E	J	S	E	L		
										F	A	R	A		N	Å		
											K	A	K	A		N		
											T	R	A	D	I	G		
			O	V	S	E	O	V	E		R	A	N	K				
P	E	P	P	A	R	K	A	K	S	H	J	Ä	R	T	A	S	A	
	N	I	A		Ö	R	T		O	L	A	G		O	N	K	E	L
		A	V		J	U	L	E	N	S		G	L	A	D	A		S
	S	T	I	M		V	A	D		O	F	F	E		A	N	N	O
P	I		L	U	V	A	N		K	N		Ä	R	A		T	U	N
	N	E	J		Ä	R	T	A	L		P	S		P	E	A	N	G
B	A	T	O	N	G		E	L		L	Å	T	S	A	S		O	E
	T	T		N	A	M	N	S	D	A	G	E	N		T	O	R	R

STIB-AUKTORISERADE FÖRETAG

AB Br. Falks Byggnadsställningar

ABC Ställningsmontage AB

AC Ställningsmontage AB

AC Ställningsmontage Forsmark AB

AHAB Ställningar & Väderskydd AB

Aros Byggställningar AB

Bege Plattform & Ställning AB

Bergnäsets Ställningsmontage i Luleå AB

Br. Birgersson Bygg AB

Bromölla Ställningsmontage AB

Gillis Ställningar AB

Gästriklands Byggnadsställningar AB

Hermansson Byggställningar AB

Hyrex AB

IBS Byggnadsställningar AB

IBS i Göteborg AB

IBS i Kalmar Län AB

IBS i Östergötland AB

JPK Byggställningar AB

JUF Byggnadsställningar AB

Libergs Sweden AB

Malmö Ställningsservice AB

Midroc Ställningar AB

Monteringsställningar AB

Murbiten Ställning AB

Plus Montage AB

Ramirent Safe Access AB

rapid hyrställningar AB

RSG Entreprenad AB

Safecon Byggnadsställningar AB

Sjöbergs Ställningar AB

Ställningsbyggarna i Sundsvall AB

Ställningsmontage & Industrijäms AB

Ställningsmontage Syd AB

Ställningsmontage Z AB

Sydställningar i Sölvesborg AB

Veberöds Ställningsmontage AB

Vikströms Byggnadsställningar AB

XERVON Sweden AB

Säkerhet i 360 grader.

- även på trappor

Plank, trall, trappor och tillbehör

Högsta halkskyddsklass, testad, godkänd och kompatibel till alla stora ställningssystem.

T: 031-53 59 60 | info@pcp.se | www.pcp.se

PETEX

Täck

- ✓ Bredare sortiment
- ✓ Effektivare leveranser
- ✓ Hämtdepåer

Ring Peter, 070-424 35 45, eller besök vår hemsida.
Välkommen!

P.S.P.
INTERNATIONAL AB

Speditionsvägen 27, 142 50 Skogås
petex@pspinternational.se
www.pspinternational.se

PETEX

Täck

Ett väderskydd av högsta kvalitet för
alla typer av byggnadsarbeten

Fråga alltid P.S.P. om
Petex® Täck väderskydd och tillbehör!

SOMMARKRYSS STÄLLNINGSAKTUELLT 1/2019

	Saluför cigarrer Färga	Tidig morgon Victoria	Sväres Den är en mes	Ser många fram emot i juli Träd Orörlig	Kan man någon i säkerhet
Den kan ge vinet Fjärrstyrda missilen				Muslimsk juridisk byråkrat Capone	
Kortspel Ledargås				Trut Käse	
Kadaver Kilo för vikt	Fisk Fångade Carola 1991	Hin håle Liten lya		Titt och tätt Arkman	På kompass Anhängare
PC Placerad i mitten			Pers motsats Bäfte	Vred Ström-virvel	
			Är inte överens Övanliga		Nämnde I fråga om plats
Brukar städare Firas i februari	Slår larm			Hälsning Jäkel-skap	Övertygelse
		Brukade riddare förr	Lugn Gör sparare		Danskt län Skärna
Kräldjur Litet bylte					
När det skymtar Håller vakt	Hylla Trappat upp	Bruten Gjorde vindög	Valuta Dörrskylt	Petrén, skådis Krydda	Snurrig I skala Får brons
				Stämma	Märkning på brev
		Fängton Vasebåt		Gripa Besitta	Yta Bärhjälp
Påmlunder Försökte övertyga			Ren-görings-medel	Se ibland runt solen	Ibland före nåd
			Del av ställning		

© korsordExpert 2019 #964

Lösningen skickas till:

Ställningsentreprenörerna (korsord)
Box 38
294 21 Sölvesborg

Senast inlämning av korsord nr 1/2019 är den 2/9-2019.

Bland de rätta svaren lottar vi ut följande:

- 1:a pris 10 st. trisslotter
- 2:a pris 5 st. trisslotter
- 3-5 pris 2 st. trisslotter

Namn: _____

Adress: _____

Postnr: Ort: _____

FW FACKVERKSSYSTEM GÖR DET OMÖJLIGA ENKELT

Mångsidig problemlösare med obegränsade tillämpningar

- ▶ Perfekt integrerat i Layher Allround-systemet
- ▶ Smidiga och lättbyggda delar
- ▶ Stora spännvidder och hög lastkapacitet

Östermalms Saluhall - FW Fackverkssystem med 21,2 m fri spännvidd bar upp 918 m² undertaksställning, 11 meter över golvet.

Allround FW Fackverkssystem. Bara fantasin sätter gränserna!
Bygg snabbt och smidigt stödbalkar, utkragningar, hängställningar
och arbetsplattformar med stora spännvidder och hög lastkapacitet.
Skanna QR-koden och se filmen om projektet.

www.layher.se

Glad sommar önskar vi på

Layher®

Mer möjligheter. Ställningssystemet.